

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ управління Державної
служби якості освіти у
Житомирській області

Л.І.Ов.МОН № 24

ПРОГРАМА

**моніторингу стану функціонування закладів загальної середньої освіти
Житомирської області з кількістю учнів менше 100, що здійснюють
освітній процес на рівні базової та профільної середньої освіти**

I. Загальні положення.

Ефективна та якісна освіта в кожному закладі освіти, а також на відповідних територіях – запорука успішного та сталого розвитку держави в цілому. Якість освіти як результат навчання в закладі освіти нерозривно пов'язане з організацією освітнього процесу в закладі, умовами діяльності, фінансуванням, контингентом учнів, місцезнаходженням та доступністю до закладу, кадровим забезпеченням та іншими факторами, що впливають на стан функціонування закладу освіти. Пріоритетним питанням у системі освіти на сьогодні є питання забезпечення якості освіти та освітньої діяльності в закладах в умовах реформування загальної середньої освіти, євроінтеграційних процесів та викликів воєнного стану в Україні. Одним із шляхів сталого розвитку якісної освіти є оптимізація та формування ефективної мережі закладів загальної середньої освіти на відповідних територіях, яке має базуватися на якісних аналітичних даних, незалежних та неупереджених висновках.

Раціональний розподіл публічних коштів, що сприяє рівному доступу усіх дітей до якісної освіти, створення сучасного освітнього середовища, яке забезпечує необхідні умови, засоби і технології для навчання учнів, вчителів і батьків, створення необхідних умов для навчання учнів безпосередньо за місцем їх проживання, зокрема у сільській місцевості, або забезпечення регулярного підвезення до закладів освіти – усе це не тільки вимоги освітніх запитів учасників освітнього процесу (учнів, батьків, педагогів), а й завдання передбачені планом заходів із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» (розпорядження КМУ від 13.12.2017 № 903-р «Про затвердження плану заходів на 2017-2029 роки із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа»).

Відповідно до плану заходів із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа», зокрема на етапі створення мережі базових та профільних

закладів загальної середньої освіти особливої актуалізації набуло питання моніторингу забезпечення якості освіти та освітньої діяльності закладів загальної середньої освіти, що здійснюють освітню діяльність на рівні базової та профільної середньої освіти.

У контексті забезпечення якісної освіти на відповідній території важливими питаннями є стан та перспектива функціонування закладів загальної середньої освіти з кількістю учнів менше 100 Житомирської області, що здійснюють освітній процес на рівні базової та профільної середньої освіти, забезпечення якості освітньої діяльності цих закладів. А також є показником рівня ефективності управління загальною середньою освітою, формування мережі закладів загальної середньої освіти, що здійснюють освітній процес на рівні базової та профільної середньої освіти на території громад області.

Управлінням Державної служби якості освіти у Житомирській області в період з 2020 по 2023 роки проводився аналіз стану функціонування закладів загальної середньої освіти Житомирської області з кількістю учнів менше 100. Зокрема у 2021 році на виконання розпорядження голови Житомирської обласної державної адміністрації від 07.04.2021 № 245 «Про заходи щодо збільшення надходжень до місцевих бюджетів та забезпечення ефективного використання бюджетних коштів на 2021 рік» та у 2023 році на виконання розпорядження начальника Житомирської обласної військової адміністрації від 27.02.2023 № 82 «Про заходи щодо забезпечення надходжень до місцевих бюджетів та ефективного використання бюджетних коштів».

Результати вивчення 2023 року стали підґрунтям для проведення та констатувальним етапом зазначеного моніторингу.

За результатами констатувального етапу з'ясовано, що станом на травень 2023 року на території Житомирської області кількість закладів загальної середньої освіти з кількістю учнів менше 100 становить 198 закладів освіти, що складає 36% від загальної кількості закладів загальної середньої освіти. Усі ці заклади розташовані в сільській місцевості та мають низький показник наповнюваності, наявна проблема з підвезенням здобувачів до закладів освіти, 39% педагогічних працівників викладають два і більше навчальні предмети, 12% – викладають не за фахом.

На основі отриманих результатів констатувального етапу постає питання забезпечення якості освіти в закладах освіти з малою кількістю учнів і на території громади в цілому. Загалом наявність зазначених проблем та функціонування таких закладів загальної середньої освіти в громадах Житомирської області потребує ґрунтовного дослідження та систематичного відстеження з метою виявлення перспективи їх функціонування та подальшого стану забезпечення якості освітньої діяльності цих закладів. Тому проведення моніторингу із зазначеного питання є необхідним на території Житомирської області, оскільки результати такого дослідження можуть слугувати основою для прийняття ефективних управлінських рішень керівників закладів освіти щодо забезпечення якості освітньої діяльності та їх засновників щодо формування ефективної мережі закладів освіти на відповідних територіях.

Моніторинг стану функціонування закладів загальної середньої освіти Житомирської області з кількістю учнів менше 100, що здійснюють освітній процес на рівні базової та профільної середньої освіти, проводиться управлінням Державної служби якості освіти у Житомирській області у межах визначених законами України «Про освіту» та «Про повну загальну середню освіту», пунктом 4 розділу II Положення про управління Державної служби якості освіти у Житомирській області, затвердженого наказом Державної служби якості освіти України від 02.09.2019 № 01-11/40 (зі змінами) повноважень.

Механізм підготовки та проведення моніторингу стану функціонування закладів загальної середньої освіти Житомирської області з кількістю учнів менше 100, що здійснюють освітній процес на рівні базової та профільної середньої освіти, регламентується Порядком проведення моніторингу якості освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 16 січня 2020 року № 54, що зареєстрований в Міністерстві юстиції України 10 лютого 2020 року за № 154/34437 (далі – Порядок). Програма моніторингу стану функціонування закладів загальної середньої освіти Житомирської області з кількістю учнів менше 100, що здійснюють освітній процес на рівні базової та профільної середньої освіти, складена відповідно до зазначеного вище Порядку.

Мета моніторингу: дослідити стан та перспективу функціонування закладів загальної середньої освіти з кількістю учнів менше 100 Житомирської області, що здійснюють освітній процес на рівні базової та профільної середньої освіти, та стан забезпечення якості освітньої діяльності цих закладів.

Завдання моніторингу:

- зібрати, проаналізувати інформацію про заклади освіти з кількістю учнів менше 100, що здійснюють освітній процес на рівні базової та профільної середньої освіти, та дослідити перспективу їх функціонування;
- зібрати та проаналізувати інформацію щодо кадрового забезпечення закладів загальної середньої освіти з кількістю учнів менше 100, що здійснюють освітній процес на рівні базової та профільної середньої освіти;
- вивчити стан матеріально-технічного забезпечення закладів загальної середньої освіти з кількістю учнів менше 100, що здійснюють освітній процес на рівні базової та профільної середньої освіти;
- вивчити стан забезпечення рівного доступу до якісної базової та профільної середньої освіти у закладах освіти з кількістю учнів менше 100;
- зібрати та проаналізувати інформацію щодо результатів ЗНО/НМТ у закладах загальної середньої освіти з кількістю учнів менше 100, що здійснюють освітній процес на рівні базової та профільної середньої освіти;
- розробити рекомендації за результатами моніторингу.

Об'єкти моніторингу:

- умови здійснення освітньої діяльності (матеріально-технічні, кадрові, нормативно-правові, фінансові) закладів освіти з кількістю учнів менше 100, що здійснюють освітній процес на рівні базової та профільної середньої освіти;
- умови забезпечення рівного доступу до якісної базової та профільної середньої освіти у закладах освіти з кількістю учнів менше 100;
- стан організації освітнього процесу в закладах освіти з кількістю учнів менше 100, що здійснюють освітній процес на рівні базової та профільної середньої освіти.

Суб'єкти моніторингового дослідження: управління Державної служби якості освіти у Житомирській області.

Учасники дослідження:

- керівники закладів загальної середньої освіти;
- педагогічні працівники закладів загальної середньої освіти;
- здобувачі базової та профільної середньої освіти;
- батьки, інші законні представники здобувачів освіти.

Вид моніторингу: зовнішній, регіональний.

Методи моніторингу:

1. Опитування (анкетування):
 - здобувачів базової та профільної середньої освіти;
 - батьків учнів, що здобувають освіту на рівні базової та профільної освіти;
 - вчителів, що викладають на рівні базової та профільної освіти;
 - керівників закладів освіти.
2. Збір та аналіз інформації з відкритих джерел.

Принципи, відповідно до яких проводиться моніторинг:

- систематичності та системності;
- відповідності меті;
- прозорості моніторингових процедур та відкритості;
- безпеки персональних даних;
- інформативності результатів для різних категорій споживачів.

Індикатори моніторингу:

1. Інформація про заклади загальної середньої освіти з кількістю учнів менше 100, що здійснює освітній процес на рівні базової та профільної середньої освіти та перспектива їх функціонування:

- тип місцевості, де розташовані заклади освіти;

- наповнюваність закладів освіти;
- кількість учнів, з них з ООП та ВПО;
- формат організації освітнього процесу в закладах освіти;
- реорганізація, ліквідація та перепрофілювання закладів освіти.

2. Кадрове забезпечення закладів загальної середньої освіти з кількістю учнів менше 100, що здійснюють освітній процес на рівні базової та профільної середньої освіти:

- загальна кількість педагогічних працівників, педагогічних працівників пенсійного віку;
- кількість педагогічних працівників, які викладають два і більше навчальних предмети та навчальні предмети не за фахом;
- кількість педагогічних працівників, які працюють за сумісництвом;
- кількість вакансій у закладі освіти;
- кількість педагогічних працівників, які доїжджають до закладів освіти.

3. Матеріально-технічне забезпечення закладів загальної середньої освіти з кількістю учнів менше 100, що здійснюють освітній процес на рівні базової та профільної середньої освіти:

- підключення до мережі Інтернет та комп'ютерне забезпечення закладів освіти;
- наявність актової, спортивної зали, спортивних майданчиків, майстерень, бібліотеки;
- забезпеченість укриттями закладів освіти;
- наявність внутрішніх туалетів.

4. Забезпечення рівного доступу до якісної базової та профільної середньої освіти у закладах освіти з кількістю учнів менше 100:

- наявність безбар'єрного доступу до будівель закладу освіти та можливості безперешкодного пересування між поверхами для людей з обмеженими можливостями;
- наявність ресурсної кімнати та туалету для осіб з ООП;
- організація підвезення до закладів освіти учнів та вчителів;
- організація харчування у закладах освіти.

5. Результати ЗНО/НМТ у закладах загальної середньої освіти з кількістю учнів менше 100, що здійснюють освітній процес на рівні базової та профільної середньої освіти:

- кількість випускників закладів освіти, що взяли участь у ЗНО/НМТ;
- найнижчі та найвищі показники за результатами ЗНО/НМТ у розрізі закладів освіти;

- середній бал за результатами ЗНО/НМТ з кожного обов'язкового предмету в розрізі закладів освіти;
- середній показник ЗНО/НМТ у розрізі закладів освіти.

Період проведення:

Моніторинг проводиться періодично за такими циклами:

- I цикл - 2023/2024 навчальний рік;
- II цикл - 2024/2025 навчальний рік;
- III цикл - 2025/2026 навчальний рік.

Етапи проведення:

- 1.Проведення констатувального етапу – травень 2022-2023 н.р.
- 2.Визначення мети та завдань моніторингу.
- 3.Розроблення інструментарію моніторингу.
- 4.Формування вибірки дослідження (заклади загальної середньої освіти, які беруть участь у моніторингу).
- 5.Погодження керівників закладів освіти на участь у моніторингу.
- 6.Проведення онлайн-опитування керівників закладів освіти, вчителів, батьків, учнів.
- 7.Аналіз та узагальнення результатів дослідження.
- 8.Підготовка і оприлюднення звітів за результатами моніторингу на відповідних циклах.
- 9.Підготовка та оприлюднення узагальненого звіту за результатами моніторингу.
- 10.Підготовка та оприлюднення рекомендацій за результатами моніторингу.

Інструменти, що будуть застосовані під час моніторингу:

- 1.Для анкетування учасників моніторингу використовуватиметься чотири типи анкет:
 - 1) анкета для керівників закладів освіти;
 - 2) анкета для вчителів;
 - 3) анкета для батьків;
 - 4) анкета для учнів/учениць.
2. Інформація, зібрана у процесі дослідження, може бути використана з дослідницькою метою. Неперсоніфіковані результати дослідження можуть бути опубліковані.

Проведення анкетування учасників моніторингу проводиться:

1. Відповідно до норм і вимог Порядку.
2. У терміни, визначені графіком відповідного циклу моніторингу.

3. У закладах загальної середньої освіти, які визначені відповідно до вибірки дослідження.

Умови проведення моніторингу:

1. Моніторинг стану функціонування закладів загальної середньої освіти Житомирської області з кількістю учнів менше 100, що здійснюють освітній процес на рівні базової та профільної середньої освіти, проводиться дистанційно.

2. Для забезпечення проведення моніторингу управління Державної служби якості освіти у Житомирській області отримує згоду закладів освіти на участь у моніторингу.

3. Моніторинг передбачає проведення анкетування учасників моніторингу шляхом заповнення електронних форм відповідно до визначених термінів.

Визначення результатів моніторингу:

1. Обробка та узагальнення результатів моніторингу здійснюється у формі таблиць у розрізі територіальних громад та аналітичних довідок на кожному циклі.

2. Інформування про результати моніторингу здійснюється шляхом оприлюднення інформаційно-аналітичних звітів на офіційних вебсайтах Державної служби якості освіти України та Житомирської обласної державної (військової) адміністрації.

Графік проведення моніторингу в 2022-2023 н.р. (констатувальний етап) та узагальнення його результатів

№	Заходи	Відповідальні	Термін виконання
1.	Проведення онлайн-опитування	управління Державної служби якості освіти у Житомирській області	15 травня 2023
2.	Аналіз та узагальнення результатів дослідження констатувального етапу моніторингу	управління Державної служби якості освіти у Житомирській області	01 червня 2023
3.	Оприлюднення звіту за результатами констатувального етапу моніторингу	управління Державної служби якості освіти у Житомирській області	01 червня 2023

Графік проведення моніторингу у 2023-2024 н.р. та узагальнення його результатів

№	Заходи	Відповідальні	Термін виконання
1.	Проведення онлайн-опитування	управління Державної служби якості освіти у Житомирській області	19 лютого 2024

2.	Аналіз та узагальнення результатів дослідження першого циклу моніторингу	управління Державної служби якості освіти у Житомирській області	4 березня 2024
3.	Оприлюднення звіту за результатами першого циклу моніторингу	управління Державної служби якості освіти у Житомирській області	18 березня 2024

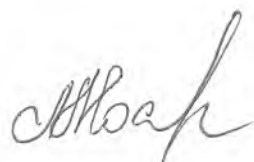
Графік проведення моніторингу у 2024-2025 н.р. та узагальнення його результатів

№	Заходи	Відповідальні	Термін виконання
1.	Проведення онлайн-опитування	управління Державної служби якості освіти у Житомирській області	17 лютого 2025
2.	Аналіз та узагальнення результатів дослідження другого циклу моніторингу	управління Державної служби якості освіти у Житомирській області	10 березня 2025
3.	Оприлюднення звіту за результатами другого циклу моніторингу	управління Державної служби якості освіти у Житомирській області	24 березня 2025

Графік проведення моніторингу у 2025-2026 н.р. та узагальнення його результатів

№	Заходи	Відповідальні	Термін виконання
1.	Проведення онлайн-опитування	управління Державної служби якості освіти у Житомирській області	23 лютого 2026
2.	Аналіз та узагальнення результатів дослідження третього циклу моніторингу	управління Державної служби якості освіти у Житомирській області	9 березня 2026
3.	Оприлюднення звіту за результатами третього циклу моніторингу	управління Державної служби якості освіти у Житомирській області	23 березня 2026
4.	Оприлюднення узагальненого звіту за результатами моніторингу	управління Державної служби якості освіти у Житомирській області	27 квітня 2026
5.	Оприлюднення рекомендацій за результатами моніторингового дослідження	управління Державної служби якості освіти у Житомирській області	11 травня 2026

Начальник відділу моніторингу
позапланового контролю закладів
освіти та взаємодії з органами
місцевого самоврядування

Любов МОСКАЛЬЧУК